

Asia: VN/25888/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi sosiaalihuoltolain, vanhuspalvelulain ja asiakasmaksulain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Pidätekö kannatettavana, että teknologisten ratkaisujen käyttämisestä sosiaalihuollon palveluissa säädettäisiin uudessa 47 §:ssä esitetyllä tavalla?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Teknologian käyttööntoon ja laajentamisen tueksi tarvitaan yhteiset linjaukset. Teknologian käyttöönoton tulee tukea sosiaalipalvelujen tuottamista. Asioista tulee olla myös selkeät toimintavat ja lain määrittelemät rajaukset, minkä puitteissa voidaan toimia.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Pidätekö kannatettavana, että teknisestä valvonnasta sosiaalihuollon toimintayksikössä säädettäisiin uudessa 48 §:ssä ehdotetulla tavalla?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Esityksessä ehdotetaan, että asiakkaalta ei pyydetä suostumusta teknologisen ratkaisun käyttöönottoon, vaan asiakkaan mielipide otetaan huomioon osana asiakasprosessia (palvelutarpeen arviointi, palvelusuunnitelma, päätös). Kannatatteko tätä ehdotusta? (HE-luonnos kappale 2.6)

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Erillisen suostumuksen pyytäminen on byrokratiaa lisäävä ja kankea tapa. Jos pitää pyytää erilliset suostumukset jokaiselta, se voi käytännössä estää teknologisten ratkaisujen käytön tietyissä yksiköissä ja tilanteissa kokonaan. Asiaa voidaan huomioida yksittäisen asiakkaan palvelusuunnitelmassa riittävästi.

Jos ei, voitte esittää, miksi asiakkaalta pitäisi pyytää suostumus ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Pidätekö kannatettavana, että teknisestä valvonnasta sosiaalihuollon toimintayksikön yhteisissä tiloissa säädetään?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Jotta teknisestä valvonnasta saadaan hyötyjä, tulee kaikista tiloista säätää.

Jos ei, voitte esittää, miksi teknisestä valvonnasta ei pitäisi säätää ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Missä tilanteissa katsotte, että toimintayksikössä olisi tarpeen käyttää tallentavaa kameravalvontaa? Millainen prosessi liittyy tallentavan kameravalvonnan käyttämiseen

Kameravalvontaa voidaan käyttää yksikön sisäntulossa ja ulko-ovilla turvallisuutta edistävänä. Asiakkaiden yksityisyyttä ei voi loukata yleistenkään tilojen kameravalvonnalla eikä asukashuoneissa. Liiketunnisteiden käytöllä voidaan erityisesti yöaikaan saada kuitenkin lisää turvallisuutta ja auttaa työntekijöiden töiden organistointia ja vaikuttaa valvonnan järjestelyihin.

Pidätekö kannatettavana, että laissa säädettäisiin, että asiakasprosessin aikana on arvioitava teknologian hyödyntämisen mahdollisuus asiakkaan sosiaalipalveluissa?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Tekee teknologioiden käytön arvioinnista systemaattista ja tasalaatuista. Tämä todennäköisesti myös lisää teknologioiden käyttöä.

Jos ei, voitte esittää, miksi arviointivelvollisuudesta ei tulisi säätää.

-

**Pidätekö kannatettavana, että asiakasmaksulain 10 e §:ään lisätään uusi momentti, jonka nojalla turva-
auttamispalvelun toteuttamisesta osana kotihoitoa voidaan periä maksu?**

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Jos ei, voitte esittää, miksi ei tulisi säätää ehdotetulla tavalla.

-

Pidätekö kannatettavana, että teknologian huomioimiselle iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoituksen laskemisessa asetettaisiin maksimiraja?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Ympärivuorokautisessa hoidossa teknologia ei vähennä hoitajien tarvetta, mutta sen avulla voidaan parantaa asiakkaiden palvelun laatua ja toisaalta helpottaa hoitajien työtä ja suunnata sitä enemmän sellaiseen työhön, mihin teknologiasta ei ole apua.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Jos kannatatte maksimirajan asettamista teknologian huomioimiselle iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoituksen laskemisessa, onko ehdotettu 0,04 mielestänne sopiva?

Ei

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

Maksimi voisi olla 0,02 mitoitusta nostavana silloin kuin hoitajamitoitus on 0,6. Välittömän hoitotyön henkilöstömitoitusta ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ei voi teknologisilla ratkaisuilla vähentää silloin kun yksikön mitoitus on alarajalla 0,6. Esim. lääkkeiden koneellinen annosjakelu on jo laajasti käytössä, mutta sairaanhoitajaresurssi on yleensä pieni, joten siitä ei voi vähentää asiakasturvallisuuden ja lääketurvallisuuden kärsimättä. Hoidossa olevat ikääntyneet ovat entistä huonokuntoisempia ja entistä enemmän sairaanhoidollista osaamista vaativia. Myös koneellinen annosjakelu aiheuttaa työtä lääkkeiden tilaamisen, kaksoistarkistamisen ja lääkitysmuutosten tekemisen myötä. Tulee huomioida myös se, että muistisairaat voivat olla levottomia, pyrkiä toisten asukkaiden huoneisiin ja luoda levottomuutta koko yksikköön, joten hoitajan läsnäolo myös yöaikaan on välttämätöntä turvallisuuden kannalta. Teknologia voi auttaa siinä, että tilanteita voidaan ennakoida ja reagoida nopeammin. Työntekijä voisi myös poistua osastolta auttamaan toiselle osastolle ilman, että osasto jää täysin ilman valvontaa, kun teknologisen ratkaisun avulla voi seurata oman yksikön tilannetta.

Pidätekö kannatettavana, että iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon vähimmäishenkilöstömitoitus olisi edelleen 0,6 työntekijää asiakasta kohti, jota ei voitaisi teknologioita käytettäessä alittaa?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

. 0,6 vähimmäismitoituksen tulee muodostua hoitohenkilökunnasta. Teknologioita ei voi laskea tähän mitoitukseen mukaan, mutta teknologia on hyvä lisä hoitotyöhön. Teknologian käyttö parantaa hoidon laatua näissä tapauksissa.

Teknologiat voidaan laskea mitoitusta lisäävänä silloin, kun hoitohenkilökunnasta muodostuva mitoitus ylittää 0,6.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Valmistelussa on arvioitu, että lääkehuoltoon, yöaikaiseen valvontaan ja kirjaamiseen liittyvillä teknologioilla voi olla henkilöstövaikutuksia. Näettekö, että iäkkäiden ympärivuorokautisessa hoidossa voisi vielä olla joitakin muita välittömän asiakastyön tehtäviä, joissa teknologian avulla voitaisiin vähentää henkilöstötarvetta?

Ei

Jos kyllä, mitä tehtäviä ne olisivat ja millä teknologialla henkilöstötarvetta voitaisiin vähentää?

-

Kannustaako esitys mielestänne investoimaan uusiin teknologioihin sosiaalihuollon palveluissa (myös muissa kuin iäkkäiden ympärivuorokautisessa hoidossa)?

Ei

Voitte esittää teknologiainvestointeihin liittyviä näkökohtia.

Investoinnit edellyttävät myös rahoitusta, eikä niitä voida toteuttaa laskemalla hoitajamitoitusta alle 0,6.

Voitte esittää muut asiaan liittyvät näkökohtanne ehdotuksen vaikutuksista.

Teknologioiden käytöllä voidaan kehittää palvelujen laatua ja helpottaa hoitajien työtä palveluasumisessa ja muissakin sosiaalipalveluissa. Heidän korvaamiseensa teknologialla ei päästä. Hoitajamitoituksen huonontaminen edelleen vaikuttaa todennäköisesti niin, että alan vetovoima työpaikkana heikkenee ja työssä olevat uupuvat ja sairastavat ja kustannukset nousevat siltä osin niin, etteivät teknologian käytön hyödyt taloudellisessa mielessä toteudu.

Oikarinen-Nybacka Tarja
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue